

12 KASIM DÜNYA PNÖMONİ (ZATÜRRE) GÜNÜ

Pnömoni (zatürre) akciğerleri etkileyen ve çoğunlukla da bakteri ya da virüslerin neden olduğu bir enfeksiyon hastalığıdır. Hastalığa mantarlar da neden olabilir.¹ Bulaşma genellikle hasta kişilerle doğrudan temas nedeniyle meydana gelir.²

Zatürre, aşılama (bağışıklama), yeterli ve dengeli beslenme ve çevresel koşulların iyileştirilmesi yolları ile önlenir. Bunun yanı sıra, bebeklerin anne sütü ile beslenmesi, kişisel hijyen kurallarına dikkat etmek, temiz suya ulaşımın sağlanması, hava kirliliğinin önlenmesi gibi önlemler de hastalık açısından gerekli ve önemlidir.

Zatürre konusunda toplumun dikkatini çekmek, hastalıktan korunmak ve tedavinin hastalar tarafından tam olarak alınmasını sağlamak için Dünya Sağlık Örgütü 2009 yılından bu yana 12 Kasım gününü Dünya Zatürre Günü olarak kabul etmekte ve bugün kapsamında çeşitli etkinlikler düzenlemektedir.³

Hastalık açısından iki önemli riskli yaş grubu beş yaş altı çocuklar (özellikle 2 yaş altı) ve 65 yaş ve üzeri yaşlılardır. Zatürrenin beş yaş altı çocuklar arasında en önemli ölüm nedeni olduğu ifade edilmektedir.³ Eğer kişilerde kronik akciğer hastalığı, kalp hastalığı, başka kronik hastalıklar, dalağın alınmış olması, bağışıklık sistemini zayıflatan durumlarda var ise kişiler zatürre açısından daha duyarlıdır. Aşılama yapıldığında ve bağışıklık oluştuğunda zatürrenin görülme sıklığı ve zatürreye bağlı ölümlerde azalma görülmektedir.⁴

Dünyada 60 yaş ve üzeri nüfusun 2015 ve 2050 yılları arasında 900 milyondan iki milyara ulaşacağı öngörülmektedir. Bir başka ifadeyle, toplam nüfus içindeki yaşlı nüfus payının %12'den %22'ye ulaşması beklenmektedir.⁵ Yaşlıların ölümüne en sık neden olan hastalıklar kalp hastalıkları, inme ve kronik akciğer hastalıklarıdır. Yeti yitimi açısından ise işitme kayıpları, bel ve boyun ağrısı, KOAH, depresyon, düşme, diabetes mellitus (şeker hastalığı), demans ve osteoartrit (kireçlenme) önemli sağlık sorunları arasındadır.⁶ Bununla birlikte, enfeksiyon (iltihabi) nedenli akciğer hastalıkları arasında zatürrenin de özellikle ÖNLENİBİLİR olması nedeniyle önceliklendirilmesi gereği belirtilmektedir. Zatürre 65 yaş ve üzeri kişilerde özellikle farklı hastalıkların varlığında öldürücü olabilmektedir. Hastalığın sıklığı da daha genç yaş gruplarına göre 65 yaş ve üzerinde yüksektir.⁷

Zatürreden korunmak için AŞILANMA önerilmektedir.⁸ Çocuklar ve yaşlılar rutin aşılama programı çerçevesinde zatürre aşısı olmalıdırlar. Bu uygulamanın kişinin hekimi tarafından yapılması gerekmektedir. Sağlık çalışanı ve sağlık kurumu ekseninde 65 yaş ve üzeri kişilerin aşılama sağlanmalıdır.

¹<http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs331/en/>

²http://www.who.int/topics/pneumococcal_infections/en/

³<http://www.timeanddate.com/holidays/un/pneumonia-day>

⁴http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/90380/1/WHO_IVB_13.10_eng.pdf

⁵http://www.who.int/features/factfiles/ageing/ageing_facts/en/

⁶http://www.who.int/features/factfiles/ageing/ageing_facts/en/index2.html

⁷<http://www.uptodate.com/contents/pneumococcal-vaccination-in-adults>

⁸http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/186463/1/9789240694811_eng.pdf?ua=1